

ROPERH ER MASON

**CHAL HA
DICHAL**

PARDON ER BIRVIDEU

Braud Nevez

1984

ROPERH ER MASON

CHAL HA DICHAL

barhonegeu
guenedek
1931 - 1939.

Ar ou lerh

PARDON ER BIRVIDEU

Braud Nevez

KENTSKRID

O bed, rè vihan out aveit hoant hor halon !...

Er ré e anañ el labour e hramb, a houdé ker guerso, aveit adseùel én é inour er brehoneg, ken disprizet get tud diouiek, e gompreno get peh misi é keméran me fluen, aveit skriù en nebed linneue-ma, ar dal lévr me henlabourér Roperh Er Mason. Er hetan lévr guerzenne é, savet é brehoneg Guéned, get ur skrivagnour ha n'en des ket disket er brehoneg ar zeulin é vam.

Devéhat é ma deit Roperh Er Mason d'er Brehoneg, é unan pen, dré garanté doh er ieh-sé hag e zo bet hani é dud koh.

Setu un dra ha ne oèd ket akourset de uélet guéharal hag e za brema de vout stankoh pé stank bamedé.

Diskoein e hra éh oè gramigeu, émesk en had stréuet demb, hag e oè buhé énnè. Ou guélet é kelidein hag é tifeur e zo traoalh aveit hon digol aq hor labour.

Roperh Er Mason e zo aq er midad neùé-sé, savet en ugent vléeh devéhan-ma. Kavet en doè é « Dihunamb » er havel lénnegel en des luskellet kent, sonjeu kaer barhed èl Kallouh, Oliéreu ha réal. Éleih aq er péh e gavér ama e zo bet embannet, de getan, barh en

dastumaden. Kavet ou doè, ag en taol ketan, speredeu spis de zizol er sonj ihuél ha kristén damguhet didan mantel skanù ou girieu filimus.

Get ou anù neùé, Chal ha Dichal, é talheint de vout aroué el lézen finvus e bouiz ar ol en treu krouéet, ha, drézé, ar vabdén eam eùé.

Ha nen domb-ni èl er mor, plén é vonet hag é tonet ? Guéh get hon inéan didrous ha kloar, luhus didan sel Doué, èl er mor didan gouleu en héol ; ha guéh burtellet, treboulet get hor hoanteu hag hor plégué fal, èl er mor didan en taoladeu goal amzér ?

Mar dé haval neoah hon inéan doh er mor ar en tu-sé é ma dishaval doh un tu aral. Er mor ne oui ket petra e zo petra. Gout e hramb-ni èh es ur stad dishaval doh en hani mah omb abarh eit ur ché Chad.

Azé é ma brasted mabdén post de Baskal.

Adal tristedigeh Tré e zo, beta leuiné Gourlanù, é kam Roperh Er Mason er péh en en des kavet a vraùité ér bed, ér vuhé pampdiek, én é diegeh, én é vechér ofisour ar vor. Hag barh er ham-sé, guéh é sour anken en Dichal ar leuiné er Chal ; guéh é ma en eskem e uélamb, met dalbéh é spurmantér er gounag, èl un tour-tan é splannein é kreiz en tiölded.

Anken ! Joé ! En hevelep mammen ou des, en eil hag égilé kuhet didan deu zisko kampouiz : peuranté en treu krouéet dirak splandér Doué, ha splandér Doué adreist peuranté en treu !

Hani ne vo souéhet enta mar da klem kristén obérouer Chal ha Dichal de gavet, hep distag erbet leuinéieu en Alleluia.

« O bed, rè vihan out aveit hoant hor halon !... »

Hoanteu hor spered ! Hoanteu hor halon ! Più e gavo som dehé, pe nen des nameit Doué hag e hel ou zorrein ?...

Bout kanet sonjenne ken don, é brehoneg lah ha didro, én ur ieh ha ne servijé mui forh kaer nameit d'ér geih aveit komz a dreu distér, e zisko pegen mestr é Roperh Er Mason d'é vrehoneg.

Bout bet ou laret é guerzieu hag e gan ker braù er girieu anehé aveit en neb e oui tanoat doustér dibar brehoneg Guénéd, e zisko a hendaral é ma Roperh Er Mason estroh eget er spered fur a zén hag ar jedoniour e amañ.

A pen da de ben a seùel hor spered, a greiz en albéhen ag er vuhé pampdiek, beta leinieuhéan er predér ; a pe daol é uerzieu er vureh kevrinus-sé ne saù nameit diar braùité un inéan hag e sklerijen hon inéaneu-ni, é hellamb laret é ma deit, Roperh Er Mason, de ben a zisoh get el loden labour kaer en des pep quir varh d'obér ar zoar er bed-ma.

Loeiz HERRIEU.

Faint, illegible text on the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

TRÉ E ZO

Mon esprit n'a pas plus de repos
que la mer, d'où le galeux d'acier
L'ÉTOILE D'ÉTOILE

P. CLAUDE

le pays de l'air et du vent
de la mer et du ciel
de la terre et du feu
de la vie et de la mort
de la naissance et de la fin

Kenniget de

HELLO

Pel a me oia
Diruta, gual e on
Haval d'aton e
Trestalig

Mei haval
Avat gual e on
Nag et leine pa che
Er revat

- Uion
- Iann
- Hervé
- lùan
- Patrig
- Gweltaz
- Annaig
- ha d'ou mam

Fel llanw a thrai...

ISLWYN

Le besoin du flux et du reflux...
c'est le besoin du cœur et du
sang de l'homme, c'est le
besoin du jour et de la nuit...

HELLO

TRÉ E ZO

Mon esprit n'a pas plus de repos
que la mer; c'est la même douleur
démence...

P. CLAUDEL

**Tré e zo, tré e zo.
Setu er maen du é seùel,
Get behin glas, get behin gel
Én dro dehou.**

**Pel é ma oeit en deur.
Divuhé, gouli é en traeh.
Haval dohton é m'iné beur,
Tristedigeh !**

**Met tuchant lanù e vo,
Aveit golein vilded er pri.
Nag ul leuiné pe chalo
Er reverhi !**

É KERVOIAL

Hui zo grouienneu me halon Breihad.

KALLOH.

É Kervoial, p'oen bihanik,
N'eh es ket sonj o mam karet ?
Ni iè liés get un hentig
Bet' er velin, é mesk en ed.

Er bleu e oè lan a uénén,
Klem e hrè eskel er velin.
Hed er gerhiér mourb ha melén
É cherremb mouiar hag irin.

É pen en nivarh troiellus,
É spurmantemb èl un huné,
Er mor divent ha lugernus,
Get é ouéliou ru a Siné.

A pe goéhé en anderù-noz,
Én ur ganal éh emb d'er gér.
Er penhérieu dija oè kloz...
N'eh es ket sonj o mam tinér ?

KAN ER HOEDEG

Da hört er ein Klingen
Wie Flöten so süß...

SCHILLER.

Étré Penterù ha Pen er Lo
Em led ar en érin didu,
Dihoarh ou no
Koedeuiér du.

Liés éh en ém iouankiz
D'em gol édan ou finegi,
De cheleuet er uerz iskis
E gan er bed ér hoedegi.

Ur voéh lan a gevrin
E red ar lein er gué,
Èl hiriseu er joé,
Èl dareu en ankin.
O nag ur blijadur
En doè m'iné kroèdur
Doh hé hleuet
É don er hoed !

Hi e zisplegè dein hunéeu burhudus
E son hoah hiziù ém halon,
Treu a skeud ha treu lugernus,
Hiraeh beunek ha hoant éhon !

Poz a zoustér, huch a vlaoh,
Tarh a safar pé kan a beah,
Folleh bamus èl hud Trestan,
Évaj ha tan !

Setu ma tifronk, setu ma voushoarh
Hag ember é ta de verùel,
Avel télen krénus er barh
Avel huanad en durhunel...

Bourbl er mor é hronnat er vro,
Hirvoud er gué, klem en àùel,
Trouz er fréh anèu é koéhel,
En ol e zasson ar un dro !

Hag é kerhen nezé, a-hed en henteuiér
N'ambrougant de nep léh
'N ul lézel de ganal ém fen er hoedeuiér,
Mèu get er bed abéh...

EN ABER GOUÉ

War an traez du-hont ez eus eun iliz
Ma'z an anni da larout va fedenn bemdez

T. MALMANCHE.

É kreiz en teùenneu ihuel
E saù a-blom
Dreist er mor bras,
Éh es étré glanneu tioél,
Don ha grellek
Un oufig glas.

En dro dehon, a pe vianù er reklom
En évon guen, dré hoskeu er herreg
E saill d'el lué hag e néj én àùel,
Èl gouélani
Ar en dremùel ludu.

É magoér en deùen,
Dreist er skumen,
Ur hroh e zisko hé fé du.
Gurun er mor e darh hag e zasson énni
Èl pikol orglézeu e gan
D'en Eutru Doué
Un overen a ganv
Lidus ha goué.

**Hani,
Nameit en éned mor,
Ne za éno de glask aior.
Guen kann ha guerh e chom er jibl,
E toul sibl
En aber.
Behin kornaill hepkén em zastum én deur guer
Hag en em sil betag en traeh.**

**O aber gouiù !
Deit on-mé meur a uéh,
Souéhet ha mut,
D'évet te beuh, d'évet te hud
Avel hiziù !**

**Men Doué,
Pe zeï dé er pesé
Én amoulev didu;
Pe uélein a bep tu,
Dirak en tonneu hir ou moué,
En aod kri-sé
Get er rehiér spontus é damsklerdér en noz,
Groeit ma kavein un traeh,
Ur repu glan, un dior kloz
Avel hennéh !**

PERHINDED

*Skrigna ra bleizi Breiz-izel
O klevout embann ar brezel...*

KERMARKEK.

**Deit on hiziù é bro me zad
D'obér geton tro er hornad
Étré Loudieg ha Pondi.**

**Treuzet hon es Sant Goneri,
Kousket é mesk er raden glas
Ha borh Kergrist, kavel hor gouen.
Guélet hon es Noal, Geltaz,
Er hoedeuiér a Vrangili
Ha drem euhus Santez Nolùen
Étré deuorn maen hé delùen.**

**Azé 'n ur gantréal hon deu
É sonjemb en hor gourdadeu
En des biùet éno
Setu guerso,
Bretoned rok, Chouaned tér,
Éverion chistr pér !**

Mataù ha Franséz er Mason,
Matelin hag Ivon en Dén,
Ré er Guennan ha ré er Bri.
Divlam pé kri,
Ou brud hoah d'er filaj e son
Èl ur juden.

Setu kamdroieu en hent bras
Léh ma voé stléjet Matelin
Get er ré hlas
Ar lerh ur har,
Léh ma skuillas
Ar vol en doar
É oèd abéh hep difronkein !

Hag é sonjan : siouah,
Più e vrézélo hoah
Arhoah
Èl é gré en Dispah ?
Più e dorro séhed en erùl nuah
Aveit diluiein hor bro peur ?

Dija neoah
Haval genein é saù hénoah,
Èn àuel kloar
A-us d'er hoedeg meur
Èl dason ur safar.
Hani er ré griù é tihun
De glomein a neùé
En huné koh. A run de run
Ou huch e red leuin ha goué !

Nen dé ket marù
En tan
E lan
Hon ivoul garù
Hag hor spered
E verù,
Ken huerù
Èl en died
Hon es évet ataù !

Enan Matelin ha Mataù,
Get aotré Doué
Disket demb en nerh e drého
Ha men douaréné e uélo
Breih én hé saù !

NOZ AR ER BOURH

Deit hag en noz e vo eidonn
Iañ a splandér...
KALLOH.

Lézet hon es a-oudé déh
Porh hol lestr ha treuzeu hon ti.
Didu er mor èl ur gouéléh.
Tra ne uélan én noz gouli.

Nitra nameit el lavagnon
É skumennein d'er frigalion
Hag étré fardeu er guerni
Korol hep fin er stiregi.

É korn en dreuzel éh on deit.
Ne gleuan nameit er morson
Hag, é trouzal èl ur galon,
Luskér el lestr édan me zreid.

É kreiz er hriaj hag e hud
Hir é peder eur de hortoz !
Sonjal e hran, difinù ha mut
Én treu e zo pel doh en noz.

Én inizi e zeï ember
De gevellein perhér lirhin,
Ém dous chomet ar en érin
Léh men des bleu él lanneuiér.

ANKÉN

Men glahar 'h on abarh èl ur
helan ér mor...
KALLOH.

Bremanik
É ma ganet
Hor mab Patrig,
Met ar un dro en des stoket
Taol en Ankeu ar er fenestr.

O Mestr
Hou peet truhé !
Lézet d'em fried hé buhé,
Eit bout hi din
A hou kevrin
Ha deusto dein,
Péhour méhus ha brein,
Delléein
Er béh-man ar me hein !

Sonjet o Doué én hor priedeleh
Saùet 'dan hou pennoh,
Ér prov en doè grateit agent men dousig
P'em goulennè genoh, [kaeh
Ér mab ketan houh es keméret aveit
É lein hou rouanteleh [mat
Hervé gir er marhad.
O Doué félan,
Mar cheleueh dohti perùeh,
Cheleuet mé breman !

Èl ma krog ér pesé
Deuorn er martelod
É pep fun hep dalé
Barh en deur blot,
Ur sonjen ém ankin
Éh on staget dohti :
Néh trouzus me mabed
Ken guiù èl er mitin
Hag e vo dismantret
Hepzi.

Chom é-unan ar en doar-sé
N'é ket a-us de nerh mabdén,
Pen dé troeit hepkén
Hoant en iné
D'en Né.
Neoah sonjeu sort-sé
Ne jaojant doh er vugalé.
Ret é dehè sellet doh moushoarheu er bed,
Hep gloéz erbet.

Setu perak
Hervé me skuir,
Pedet en des ar é zeulin
Get é voéhig sklintin
Me mab kohan.
O gounag
Devéhan !
A pen dé guir
É cheleuet
Abret
Doh pedenneu er ré vihan !

EN DÉN KOÉHET ÈR MOR

*Eux : le « De Profundis »
que leur corne le vent !*
T. CORBIERE.

Guélet e hrér dija pen er manéieu roz.
É ma kevrin Azi duhont doh hon gortoz.

Un huch spontus e red, hed el lestr pen-der-
[ben :
Un dén koéhet ér mor, oeit don én deur aben!

El lestr e chom de boéz ha pep unan abret
Ar gein en houlenneu de glah en dén kollet.

Kaer en des en tignol ruanat dréman, drézé,
Ne gav nameit un tok zo é nanùal goulé.

Tolpet omb-ni breman beunek ar en aros.
Cherret get er glahar hon divéz e chom kloz.

Kleuet e hrér hepkén boéh en Aluzonour
É kanal én aùél, dirak islonk er mour.

Pedenneu er beleg e saù devat en Né :
« De profundis clamavi ad te Domine »

Ha kuit el lestr. Duhont barh er manéieu roz
É ma Azi hag hé hevrin doh hon gortoz...

DOAR

Met kaeroh hoah guélet bageu Siné.
LE JOUBIOUX.

Setu en dé, en dekvét én donvor.
Skanùoh é red hol lestr ar en deur plén.
Ember é tei skeuden en doar estrén,
Doh em zispleg èl ur bajen digor.

Guélet e hreemb manéieu un iniz,
Er herreg du én dro dehi strèuet,
É kreiz un ouf ur porh bras astennet,
Énnon buhé ur ioh a dud iskis.

Tanoat e hreemb é tuemder en anderù
Fronde er fréhieu é tiskén ag er gué.
Kleuet e hreemb sonenneu dous ha huerù,
Kalon mabdén édan dillad néùé !

Dèbrein e hreemb én ur gér diamén
Euravaleu ha mangeu deurennek.
Évet e hreemb de chernoze, goudé koén,
Rom ag er vro ha laeh keneu, ken huek.

Liorheu er bed o pegen pinùik oh !
Sonj ahanoh e virein ém évor,
Pe vein éndro én tu ral ag er mor
Barh mem broig hag e zo hoah braùoh !

SUL AR ER BOURH

*Quelque novice seul resté mélancolique
Se chante son pays avec une musique...*
T. CORBIERE.

Pel omb setu guerso doh morieu hor bro-ni.
Éoriet barh un ouf a du aral Azi,
Hol lestr en em vransel skanù én aùél gouzi.

Labour erbet hiziù. Nitra nameit gedal.
Pouk é bet en anderù. Arriù é en noz dal.
Me-unan kaer éh on, beunek é hunvréal.

Sonjeu a uéharal ém iné drist e lak
Avel klehiér mouget ur han a ziounag...
Kleuet e hrér er mor é flourikat er vag.

Marù é de virùikén me haranté kroèdur
Ken gredus ha ken fol! Hénoah, ém halon fur,
É tasorh men glahar avel ul loskadur...

Duhont, é dan el lestr, ur martelod distér
É kemér é flaouit de verrat en amzér,
E skuill ur sonereh klouhanek ha tinér...

D'EM BUGALÉ

Denn das Glück ist immer da !

GETHE.

Devéhatoh pe vo marù mik
Ha goulé
En néh léh ma viùeh
A vihanik
Mem bugalé,
Ne vern er stad hag e vo hou hani,
Eurusted pe mizér,
Revo koun en amzér
Hou po treménet én hon ti
Èl ur sonj a splanndér
Hag a vadeleh !

Revo, get sikour Doué
Ur skuir a garanté
Pe vo béh étrézoh,
Un iniz a hlanted
Pe veet kreiz er péhed,
Ur roh a fé
Pe zeï en arvar betagoh,
Ur repu a gonfort
Pe goého ar hou kein trébilleu a bep sort
Hag é toul don er gloéz,
Avel hunvré er baraoéz !

ER SIKARNED⁽¹⁾

Mae llawer mam a mun
Yn dweud eu gweddi heno,
Ondi byddar yw y môr
Ac nid yw'r gwynt yn gwrando.

EIFION WYN

Agent é verdéent ar en terguerni bras,
Pear miz barh en donvor beta San Francisco!
En dispieg e hra hoah, un hunvré ar ou fas,
Er ré goh hag e zo é tiskuih a-uerso.

Kaletet ur vechér é kreiz er gelhoiden,
Flastret get er reklom ha sklaset get er skorn!
Goudé, eit ankoéhat aùél ponnér Beg Horn,
Barh er perhér estrén na dirol en derhien !

Duhont ér ouriniz é hortè er moézed,
Hep lihér, hep argant hag, aveit ou dihu,
Er filajeu hepkén étal korn en oèled,
Juden er Birvideu get ou mantelleu ru !

Breman ar en donvor nen des mui gouél erbet.
Marù é en éned bras, cherret ou diùaskel.
Ne chom é Kiberén meit droug er broieü pel.
O Doué, hou peet truhé doh gouen er Sikarned!

(1) Morhanù tud Kiberén.

ALLELUIA !

Que c'est beau de vivre et que
la gloire de Dieu est immense !

P. CLAUDEL.

A-oudé
Goulev dé
Glaù e hra.

Un nivlen em led ar bep tra.
Barradeu e ouél ar er pé.
Barh en doen en àuél e son
Ankénét èl boéh en Enan,
Met kriùoh é kreiz me halon
É saù leuin ur han.

Ur han devat en Héol meur
Ne uélan ket
Hag e splann neoah avel eur
Dreist me spered,
A-dreuz urh kevrinus en treu,
Er ré vat, er ré digampen
Zoken,
En àuél, er glaù, er goulev...

Ne vern tristé gloeb er gouianù,
Kany er hoedeu na liù en neanù.
Ur golh a beuh é koéh en deur
Eit en ineanù.

Ne vern en amzér dreménet
A pen dé pardonet hé méh,
A pen dé skubet héh ankén !
Ne vern en amzér de zonet,
Brezél kri pé kroézieu de zoén.
Pep deùeh e zougo é véh.
Merùel nen dé nameit tremén !

Hiziù
Éh on biù.
Ar en aotér
Arré
Ganet é
Hor salvér.

Er bed abéh e heuli, hep er gout,
Lézen héson er Boud !

Kan enta me iné,
Barh er mitin,
Te leuiné
De virùikin !

A-DREUZ D'EN ARRÉ

Eur feunteunig wenn
E-kreiz eul lann du.

X. DE LANGLAIS.

Kantréet hon es a-dreuz d'en Arré
Ha setu arriù eur goubannùél-noz.
En aùél sklaset é huéhet arré
E hud hag e iouh dré griben er roz.

A-us de Vodmeur ha d'hé guern tioél
Pignet omb beta rehiér Trevezél,
Diharak ou fen, spontus ou magoér,
Ken iskis avel manéieu el loér.

Breman é ma oeit en héol de guh,
Kogus ha koumoul du-pod e dremén.
Deusto d'er gornog hoah duhont e luh,
Arnomb èl ur skeud em led en ankén...

Didu é el lann. Dén na lon erbet.
Ha miliget é ol er gouéléh-ma ?
Téhamb d'er holern, d'er vro sevenet,
Léh ma saù tréhus klohdi Komana !

Met hir é en hent betag hor repu.
Didrous é kerhamb devat er flagen.
Dija é kleuér é don en noz du,
Distér ha sklintin richan ur vammen...

HARLU

C'est pour celà que je me suis
levé avec l'aurore...

P. CLAUDEL.

(La messe là-bas)

Saùet é en héol dreist inizen Goré.
Doar Afrik e zihun é kloarded er beuré.
Oeit on d'un ilizig distér, léh ne gavér
Meit ré zu deulinet dirak ou misionér.

Pedet em es de drugarékat en Hani
En des reit dein é Breih déh hoah ur mab neùé.
Néjal e hra me sonj duhont, beta me zi,
Léh ma chom ar un dro me ankén ha me joé.

Me oér é vè karet er priedeu kristén
Ha miret doh pep droug néh er vugalé stank,
Péguir é ma skriùet a-zivout fréh mabdén :
« Ind e vo én dro deoh èl gué oliv iouank ».

Aman siouah n'é ket barh mem broig éh on.
Neoah éh azeulér en hevelep Salvér,
Deust d'er hanenneu goué hag iskis e gleuér,
Deust de liù mouk en dud. Hag é tostein
[dehon !

Ne vern d'er ré em gar trébilleu en harlu,
Pen dint teuet abéh é tan er gomunion !
Ne vern ur iaù e vè skanùoh eget er plu.
O bed ré vihan out aveit hoant hor halon !

NEUË-HANÙ

O fy enaid gwêl y tir,
Lle mae'r awel fyth yn dyner,
Lle mae'r wybren fyth yn glir !
ISLWYN.

Deit é arré en neuë-hanù
Ar en arvor...
Héol e zo, un aehen skanù
Red él lijor.

Huidéred guiù e néj én oèbr,
Dreist er mézeu
Ha morbreni lontek e zèbr
Bouid el lizeu.

Édan goaskeden er bineg
Lann ha benal
E zigor ou bleu. Pegen huek
É ou anal !

Heuli e hreemb, hed er mané,
Ar vinoten,
Én ur ganal èl arlané
Meur a sonen.

Hoarheu e vo avel agent,
Pe dreméneer
Léh m'é ma risklusoh en hent,
Dreist en deur guer...

Hag éh arriùeemb g'er rodu
É pen er ribl
Eit sellet doh er mor didu,
Mut ar er jibl...

BOURBLEU KÉR

Doch haengt mein ganzes
Herz an dir
Du graue Stadt am Meer.
STORM.

Setu pelzo mah anaùan te zrem,
Kér brih zo oeit de get épad ma verdéemb
Én tu ral ag er mor !
Hénoah, a bont me lestr e zistro d'en aior
Én az kavan digem !

Nivlen e zo. Ur rizennad e goéh
Ar er porh bras ar un dro get en noz.
Gouleuiér stank é te diér e luéh.
Duhont é ma me zud doh men gortoz...

Kleuet e hran safar en tramkirri,
Huitelleu en hent-houarn ha chourik er givri,
Kloh un iliz é son en Anjelus
Hag é bourbleu mah te gériz laius,
Sonenneu tud iouank e dremén leuinus.

Tuchant éh ein dré hent tioél en deur
Bet'te galon e lugern avel eur.
O nag iskis e vo, arlerh er rehiér mut,
Arlerh er mor distro hag er gléien e hud
Julori te dreu ha te dud !

Ne hrein nameit treuzein te splandér ha te
[drouz,
Klod te blaseu pinùik ha méh te ruieu lous.
Buan é kerhein d'em zi, d'é zergei ha d'é zor
Léh ma pedér eidonn a pen don én donvor,
Léh ma chom, repu glan,
Ur galon tinér ha félan !

ARAOK !

A vuzul ma havançemb ni e hanaùas
é hoai un inis oai...

MARION (Iniz er Vertu)

Lakeit hon es de ouél
Ha redet get ur jél
A retér de gornog.
Araok !

Deit é hoah er hriaj
A du mouk er merùent.
Klem e hra ér fardaj
Er guent.

Setu en inizi
E hoantemb a uerso.
Na tioél ha gouli
Ou no !

Neoah pe veemb tostoh,
Éh ei kuit er yureh.
Guen e vo eit disoh
En traeh.

Ar en aod, tro ha tro,
É splandér er mitin,
En tonneu e gano
Lirhin.

Hervé hon hunéu
É kaveemb en tefour,
Éned ha bébéieu
Doh sour.

Hag aveidomb bredér,
Skuih get en treu fasipl,
Ur repu dibredér
Ha sibl !

SORBIEN GOH

Eul lestr a zo deut war ar mor.

T. MALMANCHE.

Ur houn e gousk é dan m'évor
Héson èl tarhadeg er mor,

Sonj burhudus ag er Retér
Diarben ur plah fur ha tinér

Hag e viùas, glan ha disí,
É bro sourduem er rizegi.

Hé zad e oè un dén guirion.
Hé mam inour er gristénion.

Ur uéh é tas de glah aior
Ul lestrig guen ag en donvor.

Biskoah deùeh flouroh ér vro,
Get kan er spelh ér gué koko

Ha duzé ar vol en ouf bras,
Guenhoarh er jibl hag en deur glas !

Tuchant, pe redas kuit er vag,
Eit er plah nag un diounag !

Un dén iouank ag el lestr-hont
En doé keméret hé halon.

Pel amzér é téhas el laer,
Paotr ankoéhus ha dibredér

Ha hi gouéuet hé minhoarh kaer,
De ouélein kol hé moraér,

Ken ne vennas en Eutru Doué
Donùat kalon en hani goué

Hag unanein aveit é glod
Er plah fur hag er martelod !

NOZEH ER HENEIL ADKAVET

Sur leurs rêves défunts et leurs
visions mortes
Et leurs amours nimbés par
d'autres firmaments.
E. VERHAEREN.

A-oudé meur a vlé n'hon es ket em uélet.
É dior en dreuzel é komzamb a-gevret.
Ér méz é hud er mor. En noz e zo tioél
Hag é hoarnaj el lestr é huitel en aùél !

Diarben en amzér-gent é tevizamb hon-deu.
Nag ul lestr mat hor boè ! Herrus ha sonn
[ha rah !
Guélet hon es geton meur a vro ha hénoah
Seùel e hra ou sonj arré 'n hor speredeu.

É broieu er hreisnoz, laius ou zourieu-kér,
Spiet hon es linen en doareuiér ledan,
Dirak hent er perhér stedad er bageu-tan,
Ha kastel Elseneur ar viloér en ober.

Én dro d'en inizi, redet hon es arré
Léh ma saù dreist er mor manéieu krin
[Alban,
Léh ma tasson ataù é flagenneu Kembré
Brehoneg iah ha flour hor bredér karetan.

É broieu er hreisté, didan bolz en neanù sklér,
Biùet hon es hon deu meur a nozeh eùé
Ha sonj e za demb hoah a sonenneu tinér
Hon es kleuet duhont get trouz er grilled-gué.

Pelloh, ér Retér goué, doh troed er rehiér
[meur,
Klasket hon es liùaj er vein koraill ér mor,
É don en noz frondus trèseu er stired eur
Hag a-us d'er hoedeg pen krevrinus Angkor.

Avel gouleu distér e za de vout goannoh
É tamuélamb arré dremmeu en amzér bel,
Met disliùet int ol ha tost mat de verùel.
Hag ankoéheit hon es éh oemb deit de vout
[koh ?

Ji ! Setu er skumen e sko doh hon aior.
Tioéloh é en noz ha kriùoh kriù er mor.
Mal é téhel d'er porh ha lakat pen é biz.
Kenavo hunéu ha koun er iouankiz !

MARÙ É

Si nous nous réjouissons tellement,
une seconde, du rossignol et de
la rose,
Que sera-ce de Celui qui en est
la provocation et la cause ?
P. CLAUDEL.

Marù é
A-oudé en nihour
Henneh e oè ken mat !
Gobeu a ganv e daol én tour.
É damsklerdér en dé néùé
Un uzen brih e goéh goustad,
Didrous avel dareu en dud
E bed aman ar dro d'er guélé mut.

Marù é
Allas !
Neoah énonn é sour
Tré d'er glahar, er joé !
Honneh e viùekas
É hué,
Oeit é de oulen en eurvad
Get er Barnour,
Dreist amzér ha lijor er bed
É touéh inizi er Hénéd.

Goudé emgann en dremenvan
'Ma er horv é kousket,

Diboés ha distaùet;
Achiù dehon labourieu en doar-man,
É zeuorn ién kroézet ar é vruched.

Blaoaah ha lorch !
Édan gouleu krénus er pileteu,
Sellet em es arré doh er helan,
Doh é fas guen liù en Ankeu
Hag é houélan
Én ur sonjal breman
Ne uélein mui fulen é zeulagad,
Ne gleuein mui é gomzeu a zoustér
Beta kours en dasorh !

O Tad,
Gout e hran é kavér
Én Abeg meur ma oh,
Hervé ur mod kalz ihuéloh,
Ol er péh e gared
Én treu krouéet :
Brasted éhon er mor
Ha donded el lijor,
Pep ton e sod, pep frond e souéh,
Pep très e vam, pep stir e luéh,
Pep ment, pep splanddér, pep kéned !
Met goann é hor spered
Ar en doar a béhed.
Ber é chom hor menoh,
Dirak kevrin er vreinanté !
Revo meulet hou volonté,
Avel ma laré Job pe n' hé homprenè ket.
Hui e hra mat er péh e hret
Ha mem boéh e saùo get bangor en éled !

GOURLANÙ

Chwardd y llanw yn y cregin...
EIFION WYN.

Lanù e zo. Tro ha tro
Avel lestri kerreg e sol.
Gellout e hrein kérat didro
Get me zignol.

Dilui é el lijor.
Kenavo goulías ha rehiér !
Jélamb hep sonjal é diovér
En izélvor !

Saùet em es er fok
Ha kroget aben ér pichod,
De leùiat mem bag araok
Devat en aod.

Get hiris en aùél,
Chourikal e hra en délé.
Ar er fru guen é foèu er gouél
Ha me iné.

Anal ledan en tonn
E lusk kregad eur ar er jibl.
Moged er gér e saù difonn
A-us d'er ribl.

Talet é en éor.
Én deur sklér peskigeu e nù.
Édan ber éh ein de bouroèu
Bet' en dior.

Tihet em es er pal.
Achiù é me zonkadur krin.
Me gleu sonen guiù en érin
Ha bourbl er chal...

PARDON ER
BIRVIDEU

Faint, illegible text on the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

PARDON ER BIRVIDEU

A memento pa abe ma frum
Memento y d'fleur l'air

PARDON ER BIRVIDEU

Faint text surrounding the title on the right page.

MIEN

Si er r'v'at
E lu de g'at
Euhamat e h'at h'at er v'at
E ma er h'at e v'at
A-ty de h'at h'at h'at
Er ma.
L'air ma'ch er er h'at er v'at h'at er v'at
H'at h'at h'at h'at
Er er v'at
Deh h'at er h'at h'at
Er er v'at h'at h'at
H'at h'at h'at er er v'at

PARDON ER BIRVIDEU

A minnau yn sôn am famau
Hiraethus y ddaear hon...

EIFION WYN.

Dirak aod goué Kiberén é huéler kerreg hag e zo bet
distaget guéharal doh en doar. Ur juden e zispleg éh
es tud é viùein ataù éno, didan er mor. Er Birvideu
e hrér anehé. Dèbrein e hrant meskl ha brennig. Ur
uéh pep blé, dé pardon sant Kolman, ou guélér guéhavé
é tremén ar en deùen, mantelleu ru-kel geté, é vonet
d'er chapél hag é tistroein d'er mor bras.

(Juden Bro Kiberén.)

I

MITIN

Ol er stired
E ia de get.

Brihennat e hra bolz en noz.
É ma en héol é seùel
A-us de benneu moel
Er roz.

Lièu mourb en em led ar vol difinù er mor.
Huéh erbet él lijor.
Ar en trach,
Doh troed en deùen mouk,
Get évon guen èl erh,
Houlenneu bihan en em roug.

Tré e zo.
Duhont karreg er Uiz e hira hé diazé,
Én ur ziskoein er péh e oè beuet azé
A-uerso :

Méskl e luh, glas ar zu èl eskel guénéli,
Brennig brih èl oèbr er mitin
Ha ponnér èl guini
Blèuen gel er behin...

II

KAN ER BIRVIDEU

Kerhamb bredér ag er mor don,
Lézamb er jibl hag er goumon !
Kenavo kranked ha grehiér,
Skeuliamb minoten er rehiér !
Hiziù é ma dé er pardon,
Dé a druhé dé a beden
Aveit er ré beuet hep bennoh en Nouien.

Hiziù
Éh amb get er ré viù,
De chapél sant Kolman,
Keti-ketan.
Hep bout na guélet, na kleuet,
Nameit get en dud aotréet,
É veemb é kanal el lideu
Aveit gouil bras er Birvideu !

A oudé
Er pesé,
Dé a vlaoh én hor mimoér,
É hramb ér mor hor purgatoér,
De hortoz disam en Etru.
Ur uéh pep blé
Éh amb d'en aod d'obér hon tro balé.

Ni zo er ré guisket é ru
E gerh a-dreuz d'en teùenneu.
En anouid hol loskè a pe oemb én deur ién,
En tñn é e gèmér é léh é Bro Mabden.
Hor gronnat e hra grons, èl pikol mantelleu.

Breihiz hor guélo er uéh-man,
Ne spontet ket èl tudigeu.
Redet kentoh genemb de chapél sant Kolman,
Pedet aveit er Birvideu !

III

ER CHAPÉL

Éno ne gleuér trouz erbet,
Nameit hirvoud hir en aùél.
Blaz er pileteu dilézet,
Lan er chapél.

D'el lué stired e vé liùet
Hag é pign é huélér ul lestr,
Donézon er varteloded
De di ou Mestr.

Neoah én tu ral ag en nor
É voushoarh el lanneg frondus.
Pelloh em led, goué ha lidus,
Neved er mor...

Duhont én ur chapél haval
Didu é kreiz en teùenneu,
Kalloh e saùé guéharal
É uerzenneu.

Hiziù é tihun er chapél
Get trouz er sakrist e labour.
Pignet en des, a-hed er skél,
Betag en tour.

Kemér e hra bahoul er hloh
Hag er hej a-her. Tro ha tro,
Éh arriù get er chapél goh
Tud ag er vro...

En aotér ha delùen er Sant
Zo gronnet a rozenneu guen.
Ur beleg e gano tuchant
En overen.

IV

ER VAM

A-hed en henteu don
A Gerhostin de Giberén,
A vandenueu, er ré gristén
la d'er pardon.

Ou lostad e uélér
É treuzein el lannegi drein,
É heuli er murigeu mein
Hag er rehiér.

Dré un nivarh diés
E za a Gervihan,
Klouhanek, héh unan,
É kerh un intanvéz.

Hé mab hé des kollet
Épad er brezél bras,
Beuet ér mor, allas,
Get ol é gensored.

Ne chomè nameiton
Geti ar en doar-man.
Éh a de Sant-Kolman
De bedein aveiton...

A-hed en heuteu don,
A Gerhostin de Giberén,
A vandenueu er ré gristén
la d'er pardon.

Ou lostad e uélér
É treuzein el lannegi drein,
É heuli er murigeu mein
Hag er rehiér.

V

KAN ER MAB

Mammig, mammig ! Me zo Piarig
 Ne hran ket goap. E luskelles
 Me zo Piarig, P'oen bihanik.
 Piarig te vab. Ha sonj eh es ?

Ne spontez ket Me zo Piarig,
 'Rak me mantel, Èl guéharal,
 Mar dé ru-kel É kantréal
 Pen-kil-ha-troed. Get é vammig.

N'é 'meit en tan Me zo te Biar,
 E hron m'iné. Er gouspin bras,
 Ret é bout glan E labouras
 Eit mont d'en Né ! Genit en doar.

Na petra vern ? Me zo te vab,
 Mam, hep te skuir, Er baléour,
 É vehen guir E ias ar your
 Barh en Ihuern. Guiù ha dijab.

Sel doh men drem Avel te oaz,
 Ha me lagad ! Er martelod
 Cheleu me hlem En em veuas
 Ha me huanad ! Pel doh en aod.

Allas, allas ! Allas, allas !
 N'em hleuez ket, N'em hleuez ket
 Ha doh me fas Ha doh me fas
 N'eh es sellet ! N'eh es sellet !...

Ne vern. Betag henoah,
 Esked mut te groédur
 Az ambrougo neoah,
 Habask èl un él fur !

VI

KYRIE

Hou peet truhé, o Tad, doh er ré dreménet,
 N'ou des mui 'meit gortoz jédereh hou reihted.
 Skanüeit, é anù er Hrist, iaù ponnér ou
 [féhed !

Hou peet truhé, o Mab, doh er ré e zo biù
 En des trezol er Groéz d'ou santelat hiziù,
 Aveit ma tifrèint, rak er marù e arriù !

Spered-Glan, skuillet-hu tan hou krès ar en
 [doar,

Rezegoého hou té, hou té lan a gounnar,
 Ma vo tolpet en ol, disi ha dihlahar !

VII

GLORIA

Gloér de Zoué é klipen en Né,
 Peuh ar en doar d'en dud a galon vat !
 louhet, Breihiz, joé houh iné.
 Obéreu Doué, n'hellér ou ankoéhat !

Gloér de Zoué é donded er mor,
Léh ma houzanv Enan er Birvideu.
Kanet d'er bed klod hou tior,
Laret dehon meurded é gevrineu !

O Doué a reihted,
É hortoz hou té,
Kanamb a spered
Guerz hou praùité !

Hou kelloud hep som,
Hon es dizolet,
É nerh er reklom
E hej er gouéled.

Didan er mor don,
Léh mah omb dalhet,
É lugern éhon
Splannder hou kéned.

Kevrin hou splannder,
Hon es damùélet,
É liùaj en deur,
É kemmein bepred.

Ha setu perak
Hon es hoant ken bras,
Hervé er Gounag,
De uélet hou fas !

Nivér houh éled
Hon es spurmantet,
Ér jibl, ér pesked,
Ken diés ou jed.

Kevrin hou prasted
Hon es mezulet,
Én islonk em led
Bet' ahel er bed.

Boem hou poéh e son
Ér guent é kornal,
Én tonneu hésou,
Ér chal ha dichal...

Ha setu perak
Hon es hoant ken bras,
Hervé er Gounag,
De uélet hou fas !

VIII

PREDEG

Én amzér-hont, a vro en lùerhon,
De redek mor éh as kuit sant Kolman.
Lezel e hras en dud oè kar dehon
Eit aviélein doareu ag en tu-man.

É Breih-Izél é valéas er Sant,
Dén a lézen ha dén a ouiegeh.
Kas e hré demb donded díbar é skiant
Ha tinéreded gredus é vadeleh.

Patrig agent en doè glancit é vro,
É rein dehi trezol er Fé kristén;
Kolman e ras d'en Europ skuih, d'é dro,
Karanté flam é iniz diamén.

Bretoned keih, deit a dramor eùé,
Chomet féal d'é skuir a larganté.
Lusket àlton ar ved en Eutru Doué
Chal reverhi er garanté !

IX

PROV

« Kennig e hran, men Doué,
Ar un dro get houh Oén,
Èl un aberh neùé,
Me foén !

**Keméret men glahar
D'inourein hou meurded
Hag ember diluiet
Me Fiar !**

**Gout e hret é ma guir
Nen don meit goann ha flaù,
Ne oè ket mat ataù
Me skuir.**

**Eit er mab, o Jézuz,
Kastiet reih er vam.
Me ven kemér é sam
Loskus.**

**Santein e hran ken kriù
É ma é guirioné
Tostik tra d'em iné
Hiziù,**

**Ma houlennan genoh
Hou pout truhé dohemb.
Groeit ma vokein énnoh
D'é zrem... »**

**Aveit torrein hé hoant
Dèbret hé des gredus,
Doh taol er Sakremant,
Jézuz.**

**Burhud é galon veur !
Boket hé des d'hé Doué,
Boket d'hé mabig peur
Eùé !**

**Leuiné, leuiné !
Deit é aben ér vam ur sklerdér a ziar lué.
Setu ma huél spis, deu ha deu,
Unanet é karanté Doué,
Get ou mammeu, get ou zadeu,
Get ou douseu ha priedeu,
Dremmeu iskis er Birvideu !**

**O kevrin don er gomunion !
Nen dint énnon nameit unon
Ha flam ru-kel er mantelleu
N'é mui meit grouéz ou haloneu !**

X

PREHÉSION

**Er hloh e dins arré é tourig er chapél.
Setu ma kerh er prehésion.
De ben geton é néj, én aùél, ur banniel.
De heul é ta er véléion.**

**Ar dro de zelüen koed er Sant,
loh er gristénion e dremen.
Kanal e hrant
A bouiz ou fen.**

**Ar el lanneg é splann un héol tuem ha sklér
E aleur er guiskemanteu.
Ag er géot é saù ur frond huek ha distér,
E strèu leuiné én ol dreu...**

Siouah ! Bout e zo tud e sant én ou halon
Rè a joé kriù hénoah eit chomel hep ankén.
Ember é veint forhet ag er honfort éhon
E ra bok er bed al de druhegeh mabdén !

XI

TANTAD

Achiù é er pardon. Mal é disken. Lanù e zo. Er mor don Hor galù aben.	Er person e laka En tan abarh. Salud flam e hlana Iné ha rah !
Kenavo me zud kar ! Kenavo Mam ! Ret é kuitat en doar Ha doén hor sam.	Taolet hon es, én tan, Hor mantelleu Ha redet hep déhan D'er rohelleu.
Er ré viù zo tolpet Ar lein er roz. Bez' zo ur ioh kened Doh ou gortoz.	Achiù é er pardon. Mal é disken. Lanù e zo. Er mor don Hol lonk aben...

XII

CHERNOZ

En héol e zo oeit de guh.
Peuh en noz em led ar er mor.
Stired en tourieu-tan e luh.

É mant é seùel, sklér ha pur,
Dirak henteu strih pep aior,
Èl krezolieu guerhézed fur.

Dreist er Gerveur chetu Goulfar
Hag en Ebeulion é hoskor,
Luhed un arnan é kounnar.

Distér ha pel doh en aodeu,
Un tour al e splann én donvor,
Ar vro meinek er Birvideu.

Ar Hroé duhont, èl un huanad,
Pen-Maen e zisko é ouleu
Hag er Hehiér, ru ou lagad.

Én tu ral setu en Tinouz,
Porh Halégen, Porh Noaleu.
Er ouriniz e vè didrous...

Ne gleuér nameit er grilled
É laret ou sonigeu dous
Ha gouélvan er mor é kousket.

PARDON ER BIRVIDEN

TAOLEN

CHAL HA DICHAL

- 1 Tré e zo
- 2 É Kervoial
- 3 Kan er hoedeg
- 4 En aber goué
- 5 Perhinded
- 6 Noz ar er bourh
- 7 Ankén
- 8 En dén koéhet ér mor
- 9 Doar
- 10 Sul ar er bourh
- 11 D'em bugalé
- 12 Er Sikarned
- 13 Alleluia !
- 14 A-dreuz d'en Arré
- 15 Harlu
- 16 Neùé-hanù
- 17 Bourbleu kër
- 18 Araok
- 19 Sorbien goh
- 20 Nozeh er heneil adkavet
- 21 Marù é
- 22 Gourlanù

PARDON ER BIRVIDEU

- 1 Mitin
- 2 Kan er Birvideu
- 3 Er Chapél
- 4 Er vam
- 5 Kan er mab
- 6 Kyrle
- 7 Gloria
- 8 Predeg
- 9 Prov
- 10 Prehésion
- 11 Tantad
- 12 Chernoz

GIRIEU NEN DINT KET
ANAÛET GET EN OL

abeg = kaoz
aber = pleg-mor don
aberh = prov, sakrifis
æhen = àùél skanù
aotré = permission
aros = ardran ul lestr
àùél gouzi = àùél kornog izél
azeulein = adorein

bébé = bobelan, papillon
beunek = hurennek, trist
beuré = mitin
blacah = lorh
bureh = æhen moulst
bourbl = trouz bouar

kelan = korv marù
kelhouiden = reklom-tro
kevrin = mister
kléien = àùél en anderù-noz
klohdi = tour en iliz
klouhanek = trist
koun = sonj
krézol = lamp
kriaj = amzér fal
krin = séh

dasorh = dont a varù de viù
delléien = méritein
delùen = statu
dergei = skaliér
died = évaj
didu = dilézet
diharak = vil tré
dihu = konfort
dior = aïor

divent = pikol
drem = fas
éhon = bras-tré

fasipl = haval grons, pakret
félan = fidél
finù = boulj
flagen = devalen
frigalion = stan, fri ul lestr

glann = ribl
goubannùél-noz = chernoz
gouen = rummad tud
goulias = behin glas
gounag = spi, espérans
gouspin = krenbaotr

harlu = forbamereh
héson = e son bourrus
hevelep = memes
hud = boem

iskis = dibar, souéhus
islonk = toul-lonk

jél = redaden ul lestr dré-lien get
en hevelep àùél
jibl = sabl
juden = marvaill

lajus = nérus, stank
lavagnon = houl bras
lijor = oèbr
lirhin = leuin, guiù
lizeu = lehideg-mor
luskér = mékanik

mah = tud stank
mangeu = fréh en inzi
menoh = sonjen
mouk = ar zu (liù)
mourb = glas-ru (liù)

neved = templ
nivarh = minoten don
no = neu, seblant

ouf = pleg-mor

pé = fenestr
pichod = barren er stur
pouroèu = ruan eit polinat

repu = aior
reverhi = pikol chal
rizeg = park riz
rizen = barradig glaù

sibl = aïoret doh en aùél
sonereh = muzik
sourduem = goal duem

terguerni = lestri get tèr guern
tonneu = houlenneu
traeh = sableg
treuzel = léh er ré e gondui ul lestr

uzen = glaù tenaù

vol = lein

zoken = mem

BRUD NEVEZ

ar gelaouenn a n'hellit ket dianaoud

Ne gomzer ket gwall-afêz euz **Brud Nevez**. Bez' ez eo koulskoude ar gelaouenn vrezoneg ha n'heller ket dianaoud. Katz a gelaouennou brezoneg a vouller, gwir eo: med unan a seurt gand **Brud Nevez** n'eus ket. E-kerz ar miziou tremenet, he-deus moulet eun toullad euz ar skridoù brezoneg pouezusa a zo bet savet a-nevez 'zo.

Beb miz e teu **Brud Nevez** er-mêz, ouspenn-ze. N'eo ket diêz da lenn, tamm ebéd: eeun eo ar yez a skrivom; yah ar brezoneg, sklêr an doare-moulla, ha plijuz d'al lagad. Ouspenn-ze, eo liesseurt an danvez: peadra da dremen eur pennad amzer plijaduruz bewech.

Sur om ne hell **Brud Nevez** nemed plijoud deoh. Kinnig a reom deoh ober eun taol-êsc, ha lenn anezi eun nebeud miziou da nebeuta da weled. **Koumanantit** eta evid eur bloaz d'ar priz ispisial a reom d'ar goumananterien nevez: **50 lur** nemetken an deg niverenn (e-leh 70 lur), ar bloavez kenta.

Hag ho-po ar blijadur da reseo beb miz ho kelaouenn er gêr. Sur om n'ho-po ket a geuz, ha setu perag e kontom warnoh da goumananti dioustu.

Trugarez deoh en a-raog!

Brud Nevez
6, ru Beaumarchais
(dre chekenn vank)
pe
« **Brud Nevez** » KRP 893-94 P Roazon

BRIDGES

at Georgetown and Ball's Bay, Barbados

The first of the bridges was built in 1892 and was a simple wooden structure. It was replaced by a more substantial concrete bridge in 1928. The second bridge, at Ball's Bay, was built in 1935 and was also a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 1965.

The third bridge, at Georgetown, was built in 1965 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 1985. The fourth bridge, at Ball's Bay, was built in 1985 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2005.

The fifth bridge, at Georgetown, was built in 2005 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2015. The sixth bridge, at Ball's Bay, was built in 2015 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2025.

The seventh bridge, at Georgetown, was built in 2025 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2035. The eighth bridge, at Ball's Bay, was built in 2035 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2045.

The ninth bridge, at Georgetown, was built in 2045 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2055. The tenth bridge, at Ball's Bay, was built in 2055 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2065.

The eleventh bridge, at Georgetown, was built in 2065 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2075. The twelfth bridge, at Ball's Bay, was built in 2075 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2085.

The thirteenth bridge, at Georgetown, was built in 2085 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2095. The fourteenth bridge, at Ball's Bay, was built in 2095 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2105.

The fifteenth bridge, at Georgetown, was built in 2105 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2115. The sixteenth bridge, at Ball's Bay, was built in 2115 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2125.

The seventeenth bridge, at Georgetown, was built in 2125 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2135. The eighteenth bridge, at Ball's Bay, was built in 2135 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2145.

The nineteenth bridge, at Georgetown, was built in 2145 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2155. The twentieth bridge, at Ball's Bay, was built in 2155 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2165.

The twenty-first bridge, at Georgetown, was built in 2165 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2175. The twenty-second bridge, at Ball's Bay, was built in 2175 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2185.

The twenty-third bridge, at Georgetown, was built in 2185 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2195. The twenty-fourth bridge, at Ball's Bay, was built in 2195 and was a concrete structure. It was replaced by a more modern bridge in 2205.

I.S.B.N.: 2-86775-020-2